

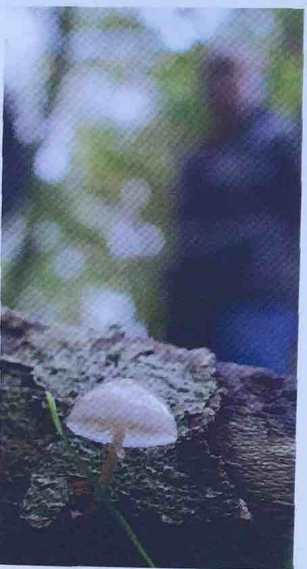
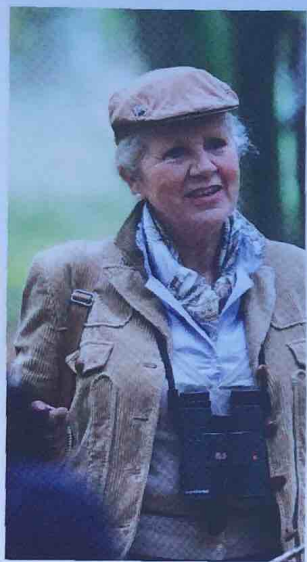
reportage

Dag met gouden randje

„Mensen die aan het begin van mijn rondleiding nog wildvreemden zijn, kunnen aan het einde zomaar vrienden zijn.” Gids Emmy van Willigen weet deelnemers die niet zoveel met de natuur hebben enthousiast te maken voor de wonderen van de schepping. „Vinden jullie dit niet prachtig?”

tekst **Gerco Verdouw** foto's **Dick Vos**

De Leuvenumse bossen zijn in elk jaargetijde mooi. Het hele jaar door komen toeristen ervan genieten. Sommigen logeren in hotel-restaurant De Zwarte Boer en maken graag gebruik van het arrangement om met Emmy van Willigen een twee uur durende wandeling te maken door het bos. Emmy stapt in het begin stevig door, om eerst even een eindje weg te raken van de geasfalteerde wegen. Als het geluid van de

„Het is ieder moment van de dag mogelijk om wild tegen te komen”

bewoonde wereld genoeg vervaagd is, heet ze haar bezoekers van harte welkom in het bos. Uit haar rugzak komen drie poten: een lichtbruine, een donkerbruine en een zwarte. „Wat valt u op?” De ene bezoeker kijkt naar de vorm van de hoefjes,

een andere naar de dikte van de poten. „U bent nog niet warm, ik zoek wat anders.” Emmy doelt op het kleurverschil: de poot van het edelhert is overtrokken met een winteracht, de poot van het ree is nog in de zomervacht.” De zwarte poot van het zwijn blijft even donker. Over het ree vertelt Emmy graag en veel. De reebok noemt ze Napoleon, de reeget Josephine. Bij een boompje waarvan de schors gedeeltelijk is verdwenen, legt de natuurgids uit hoe de reeënbronst van half juli tot half augustus werkt. „Tussen de twee geweestangen op de kop van Napoleon zit een geurkiertje. Door zijn geur op het boompje te smeren, maakt hij zijn concurrenten Neptunus en Richard duidelijk: wegwezen, dit is mijn territorium!”

Als het klikt tussen Napoleon en Josephine zoeken ze een klein open gebiedje op. Daar rennen ze in kringen rond. „Daarna wordt Josephine ruim twintig keer per dag beslagen. Napoleon blijft vier dagen bij Josephine.” Bijzonder is dat het bevruchte eicelletje tot december in de baarmoeder blijft rondzweven, voordat het zich vasthecht en verder ontwikkelt. „Die uitgestelde dracht noemen we kiemrust. Josephines dochter van het jaar ervoor, een smalree, wordt in november voor het eerst bronstig. Haar vruchtje gaat onmiddellijk groeien. Zo krijgen moeder en dochter tegelijkertijd een kleintje. Wonderlijk hè?”

Niet alleen over reeën weet Emmy veel. Als de groep de Leuvenumse beek oversteekt, vertelt ze zo beeldend over de ijsvogels die er graag op een overhangende tak zitten, dat haar bezoekers de felblauwe vogeltjes bijna zien vliegen. „Ze graven een nest met een buis van zo'n 30 tot 50 centimeter in een steile wand. Als de eieren zijn uitgekomen, liggen de jongen in een stervorm in het nest. Zodra de ouders één jongen voer hebben gegeven, draait de ster door, zodat het volgende jong voor de opening zit.”

Paardrijden

Wetenswaardigheden over de natuur kreeg Emmy met de paplepel ingegoten. Ze werd geboren in Eindhoven en ging vaak met haar vader wandelen rond het Diepmeerven tussen Eindhoven en Leende. „Hij vertelde altijd wel weer iets nieuws.”

Waar haar vader al die kennis vandaan haalde, weet Emmy niet. „Mijn grootvader had een zadelmakerij in Eindhoven. Als driejarige zat ik al op een

paard, met mijn vijfde ben ik echt zelfstandig gaan leren paardrijden. Nog steeds gaat Emmy er vaak met haar paard op uit, het liefst op de Veluwe. „Heerlijk is dat. Lekker in mijn eentje, in mijn eigen tempo.”

Blokhut

Na haar trouwen woonde Emmy tientallen jaren in Gouda, helemaal buiten de bebouwde kom, aan het einde van de Voorwillenseweg. Toch miste ze de bossen. Daarom stelde haar man voor te verhuizen naar de Veluwe. Het paar belandde op een echt Veluws boerderijtje in Lieren. Emmy bouwde er een vriendenkring op, waaronder ook leden van de Oud Gereformeerde Gemeente van Lieren.

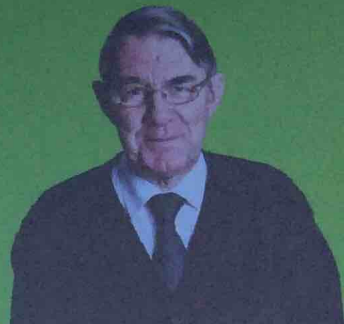
Zelf is Emmy niet kerkelijk. „Ik ben katholiek opgevoed. Maar toen ik 17 was, overleed mijn lievelingsbroer op 33-jarige leeftijd. Toen is er wat geknakt. Ik vroeg me af hoe het kon dat God zo'n lieve jongen wegnam.” Toen haar dochter en schoonzoon naar Enschede verhuisden, gingen Emmy en haar man met haar mee naar Twente. Inmiddels woont de hele familie op een eigen landgoed in Overdinkel. Toch blijft de Veluwe trekken. Vandaar dat er op vakantieoord Het Caitwickerzand tussen Uddel en Kootwijk momenteel een klassieke Zweedse blokhut in het bos verrijst. Vandaar gaat Emmy vanaf april volgend jaar luxe wandelingen voor maximaal twaalf personen organiseren, inclusief koffie met gebak en een lunch. „Ik ga die blokhut geheel in Engelse stijl inrichten, dus dat wordt helemaal leuk.”

Porseleinzwammetjes

Inmiddels begint het licht te schemeren tussen de bossen. Emmy weet feilloos de weg door het Leuvenumse bos. „Kijk, hier zie je duidelijk wildwissels. Als je hier heel stil zou gaan zitten, zou je na verloop van tijd zeker te weten wild zien. Het is namelijk ieder moment van de dag mogelijk om wild tegen te komen.” Deze middag laten de edelherten, reeën en zwijnen zich niet zien. Erg is dat niet, Emmy wijst genoeg andere dingen aan. „Moet je eens kijken hoe mooi glimmend deze paddestoeltjes zijn. Voel eens.” Voorzichtig strijkt de gids over een klein wit paddestoeltje. „Hè bah!” reageert een gast. „Nee, mevrouw, niets is ‘bah’ in de natuur. Alles heeft zijn functie. Deze paddestoelen ruimen het dode hout op. Het zijn porseleinzwammetjes.” De groep nadert De Zwarte Boer weer. In de schemering lonken de kaarsjes op het verwarmde terras. Tijd om afscheid te nemen. „U heeft duidelijk heel veel plezier in het vertellen”, reageert een van de deelnemers spontaan. „Fijn dat u dat kunt zien, mevrouw”, reageert Emmy. „Als ik een dag niet in de bossen ben geweest, dan heeft die dag geen gouden randje.”

Informatie: www.emmysnatuurwandelingen.nl;
tel 06-50607810.

column

IR. B.J. VAN DER VLIES, OUD-FRACHTIELEIDER SGP IN TWEDE KAMER

Tweemaal 'v'

Raak, de spijker op de kop. De mond vol hebben over het verval in kerk en staat, maar tegelijk heimelijk genoeg vinden in de vervulling van je wereldse wensen. Een bewogen constatering van ds. R. van de Kamp, die refereerde over 'Waar zijn de vaders?' Over het gezag van ouders over hun kinderen en dergelijke, tegen het licht van de postmoderne tijdgeest... Hij liet zijn gehoor op ontdekkende wijze in de spiegel kijken. Verval en vervulling, twee woorden die beginnen met een 'v'.

Over het verval van de tijd die wij beleven, in vergelijking met vroeger toen alles beter was (?), kunnen we uren vullen. Natuurlijk is er genoeg reden voor diepe zorg: De publiek geuite twijfel over het Godsbestaan, de uitholling van het gezag van de Heilige Schrift, huwelijken die stuk lopen, de seksuele moraal, de wereldgelijkvormigheid. Om maar niet meer te noemen, of het moet nog zijn de invloed van de sociale media.

Als we maar niet denken dat het daarbij alleen over anderen gaat! Want, zei genoemde predikant, wees eens heel eerlijk: Zijn we

Veel te vergenoegd met de vervulling van onze wensen

heimelijk al niet veel verder mee afgedreven, van een eerbiedig leven met een opengeslagen Bijbel in de richting van de postmoderne tijdgeest, die ook wij met volle teugen inademen, dan voor het aangezicht van een alwetend God te verantwoorden valt? Zijn we heimelijk niet veel te veel vergenoegd met de vervulling van onze wensen, die op de keper beschouwd van onze wereldgelijkvormigheid getuigen? De spijker op de kop! Of niet soms. Waar blijft het: "Gij geheel anders"?

vandervlies@terdege.nl